

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— ВУДУМО МАНЕУТЬСЯ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
ВНЧосую: (201) 461-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 18. ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК. ЧЕТВЕР, 29-го СІЧНЯ 1976 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 29, 1976 No. 18. VOL. LXXXIII.

УКРАЇНА І ЇЇ БОРОТЬБА ЗА ВОЛЮ БУЛИ ТЕМОЮ ТЕЛЕВІЗІЙНОЇ ПРОГРАМИ В ПОШАНУ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ У ТВІН СІТІ

Міннеаполіс, Мінн. (М. К.). — Заходами Організації Молоді при українській католицькій церкві св. Константина в Міннеаполісі, де парком є о. крил. д-р Степан Кнап, відбулося 22-го січня телевізійна програма.

Програма, що мала на меті запізнати ширший американський загал зі змаганнями українського народу за волю і мала назву "Ідея Незалежності: Америка і Україна", була вже третім з черги виступом парафазійної молоді на телевізії. Перший виступ називався "Українці в Америці", а другий, "Америка і український поет Тарас Шевченко".

Учасниками програми були студенти Патріція Ерко, Наталія Гресквіч, Марія Кміт-Сенік, Йосиф Кришчак і пані Анеля Гріко-Джмел та д-р Михайло Джак. Багато краєв надали цьому виступу танцювальний ансамбль молоді "Заграва" під керівництвом Міроша Павлішина і співока група "Акорд" під диригентуру Юрія Лупічка.

О 9-й годині вечора, під звуки мелодії "Рече та стогне Дніпр широкий", на телевізійному екрані появилася мапа Європи з визначенням кордонів України. Вступні пояснення подали пані Джмел, наголошуючи, що нащадки українського народу вже сто років є невід'ємною частиною американського суспільства, які багато сил і таланту в духовний і фізичний ріст цієї країни, а їхніми культурними надбаннями вже довгі роки насолоджуються багато наших співгромадян. В цьому часі на екрані показано зразки українського мистецтва — різьби, вишивки, кераміку, писанки і танди — гопаки, "Метелик", а пізніше, "Запорожські гайди" у виконанні ансамблю "Заграва". Виступали: Гелені Марта Сенік, Вет Німчук, Надія Козак, Наталія Гресквіч, Анна Гавриш, Анна Тереса Попадюк, Христина Павлішина, Марія Відик, Христина Кміт, Христина Михайло Реймонд, Леся Стець, Христина Тарашук, Мая Бунік, Надя Човган, Марія Максимів, Соня Кришчак, Роман Козак, Володимир Сенік, Нестор Литвин, Павло Кміт, Ігор Чов-

ган, Адриян Стець, Андрей Татарин, Михайло Ерко і Саген Литвин. Хоча до виступів ансамбль приготувався при фортепіановому аккомпанюванні пані Олени Березюк, в часі програми пригравала недавно створена інструментальна група під керівництвом Юрія Лупічка, в складі братів Володимира і Павла Павлішиних на акордеонах, Марія Радієвської на скрипці і братів Лупічків на гітарах.

Д-р М. Козак коротко розказав про початки українського народу, княжу добу і славістичний період Козацької України. Він підкреслює, що після знищення української державності гін до свободи відродився, немов фенікс з попілу. Йосиф Кришчак поінформовав, як ідеї свободи Французької та Американської Революції і течії літературного романтизму проникли в Україну і започаткували культурне і політичне відродження українського народу. Це виділо було вже в 1820-их роках, в платформі Південних Декларистів і пізніше в ідеях Кирило-Методієвського Братства. Вплив ідей Вашингтона на найкраще підтвердив Тарас Шевченко, коли в поемі "Юродивий" кликає: "Колі ми діждемося Вашингтона з новим і праведним законом?"

Марія Кміт-Сенік розповіла, як після Шевченка, Іван Франко продовжував голосяти клич національного і соціального визволення, а його сучасники Леся Українка, уживаючи в своїх поезіях витончені, символічні форми, кликала свій народ не переставати боротися проти поневолення. На екрані прозвучали обличчя наших поетів, а пані Джмел, Патріція Ерко, Наталія Гресквіч і Йосиф Кришчак, на черговий раз декламували відповідно до програми підібрані твори Шевченка, Франка і Лесі Українки. Зроблено закінчення, що саме у висліді цього відродження прийшло проголошення незалежності Української Народної Республіки 22-го січня 1918 року. Коли про це говорилося, на телевізійному екрані появилася Український Тризуб, а співочий ансамбль "Акорд", в складі Юрія, Романа, Павла Кміт, Ігор Чов-

УКРАЇНСЬКИЙ КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ 200-РІЧЧЯ СКЛИКАЄ ЦІЄ СУБОТИ ГРОМАДСЬКУ НАРАДУ

Нью-Йорк. Український Крайовий Комітет 200-річчя Американської Незалежності і 100-річчя українського поселення в цій країні скликає громадську нараду представників українських центральних установ і організацій з метою обміркувати, «стан нашого громадського життя на терені ЗСА на тлі загально-українського положення, та заходи, які слід поробити, щоб довести до всебічного піднесення цього життя» — сказано в повідомленні. Нарада відбудеться цієї суботи, 31-го січня, о годині 3-й по полудні в приміщенні Українського Інституту Америки при 79-й вулиці і 5-й есені. В програмі наради передбачені виступи: голови Комітету Йосипа Лисогора, який наради відкриває та з'ясує їх ціль, організаційний референт Ярослав

Гайвас матиме доповідь на тему: «Що далі?», Саген Федоренко, голова Публікаційної комісії Комітету говоритиме про публікації, їх ціль і завдання, Саген Гановський і Ігор Дябога говоритимуть про участь української молоді в громадському житті, голова Українського Комітету 200-річчя у Вашингтоні, Степан Кулас, поінформує про залучення Українського Тризуба в столиці, заступник голови Комітету і фінансовий референт Іван Винник доповідатиме про «Мобілізацію засобів», після чого буде дискусія та внесення. Нараду закриє ексекютивний директор Комітету Іван Вазарко, подавши заключні висновки. До участі в цих важливих нарадах запрошені представники всіх наших крайових організацій і установ.

В Детройті започатковано відзначення 200-ліття Америки

Детройт (Франц Липецький). — Детройт є одним з перших міст в Америці, в якому постані ініціатива створення Українського Комітету для відзначення роковин 200-ліття незалежності Америки і 100-ліття нашого поселення у цій вільній країні. Після деяких непорозумінь, які на цьому тлі поставили в нашій громаді і пологоння розбіжності думок, на громадській нараді, яка відбулася 16 січня 1975 р., покликано до життя названий Комітет, який очолює д-р Маруся Бек. Від цієї дати на інші наради і засідання Ексекютивного багаточасу і труду присвячено творенню складу Ради Директорів і 13 Комісій, а також пороблено заходи для збору фондів, бо, як досі, Комітет не одержав з американських джерел ніякої субсидії. Викінці рішення започаткувати відзначення 200-ліття зустріч Комітету з громадщиною.

Зустріч відбулася в суботу, 17 січня 1976 р., у вечірніх годинах в залі Українсько-Американського Осередку. Мимо морозного дня, браку відповідного місця на паркування авт і обставин, що багато молодих людей виїхали в гори насолоджуватися лещатарським спортом, в зустрічі взяли участь кругло двісті осіб, які засіли при гарно прибраних столах з мініатюрними американськими прапорчиками на кожному з них. На стіні сцени висіла різнокольорова картина з

Дана Оксана Омецька
Фотографували: Горак і Чорний

тризубом, двома відповідними до відзначення елементами і написом 200-ліття. Перед сценою на накрітоту вишитою скатертю столуку пишався «триповерховий» коровай, що мав імітувати багатство Америки, а на боці, теж на удекорованому вишивкою столуку, стояли мов горді пави десять українських ляльок з різних областей України, які символізували красу української народної нощі. Ці ляльки є до-різкокольорова картина з

Український Комітет 200-річчя Америку в Ютиці розгортає діяльність

Ютика, Н. Й. (Ксея Антіпів). — З рамені місцевого Відділу Українського Конгресового Комітету створився тут Український Комітет 200-річчя Америку і 100-річчя Українського Поселення в Америці, в склад якого входять представники всіх місцевих українських організацій та церков. Комітет очолює Ярослав Ляктей, який вже на першому засіданні Комітету в дні 11-го листопада 1975 пропонував конкретні плани для збільшення тих важливих ювілеїв. Він запропонував, щоб виготовити тривалий пам'ятник цієї події у формі відракуваної історії українського поселення в Могок Веллі, що обніматиме, крім Ютики, такі ще місцевості: Ром, Геркімер, Літл Фолс, Ст. Джансвіл та Амстердам. Комітет зразу приступив до праці, щоб якнайшкоро зрозуміти цю ціль. Секретарка Комітету, Ксея Антіпів, звер-

нулася листовно до всіх церковних і громадських організацій в тих місцевостях, прохаючи їх надіслати їхні історії для використання в цій публікації. Дано також заклики на українській програмі в радіо.

Комітет також намітив влаштувати в травні ц. року репрезентативну імпрезу для ширшої публіки, української і чужинської, із виступом однієї із відомих танцювальних груп. На місяць жовтень ц. р. заплановано бенкет з забавою.

Комітет висів був прохання до стейту про фонди для виконання цих планів, але тому, що Комітет не має статусу неприбуткової організації, не вдалося отримати такої допомоги. Тому Комітет шукатиме спонзорів для отримання фондів на видання книжки — історії українського поселення в цій частині Нью-Йоркського стейту.

МОЙНІГЕН ТВЕРДИТЬ, ЩО ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ НЕ ПІДДЕРЖАВ ЙОГО ПОЛІТИЧНОЇ ТАКТИКИ НА ФОРУМІ ОН

Вашингтон. — Даніел П. Мойніген, посол ЗСА до Об'єднаних Націй, переслав телеграфічне повідомлення державному секретареві Генрі Кіссенджеру і усім американським послам в світі, інформуючи їх, що йому, — Мойнігену, вдалося переломити на форумі Об'єднаних Націй так званий анти-американський голосуючий блок, але Державний департамент не усвідомив собі цього і не підтримував належної цієї його політики. Копію цього повідомлення з 23-го січня ц.р., затитулованого «Блок заломлюється», одержав «Нью-Йорк Таймс» та опублікував її у виданні з 28-го січня. Мойніген висловлює, що зламання опору великого анти-американського голосуючого блоку, який складається переважно з новопосталих держав, було основним завданням політики ЗСА в цій міжнародній установі. Мойніген доводить ряд прикладів, як він, виступаючи з гострою критикою, з погрозами і наполегливістю, добивався знаменитих результатів. «Проте, існують незбиті докази, — заявив Мойніген, — що Державний департамент не бажав визнати цього, або робив це дуже повільно. Це ставить проблему саму в собі і це є причиною, що ми були змушені написати це повідомлення», — ствердив посол.

Як відомо, деякі потягнення Мойнігена були останньою критикою Державним департаментом і поодинокими політичними ділками, як також деякими газетами. Державний департамент заступає думку, підтримуючи становище президента Форда, що З'єднані Штати Америки повинні донести до відома новопосталих держав, які в основному творять цей анти-американський голосуючий блок, що їхня постанова може підбитися негативно на допомозі ЗСА для них і що вона не залишить без наслідків, але вони не погоджуються з персональною тактикою посла Мойнігена. Вони вважають, що поведінка Мойнігена в ньому, як допомагає висловити ОН більше іритує ці держави, американське становище і американську політику. Деякі переконання, що перекладає Мойніген телеграфічне повідомлення мало власне на меті заглушити ці критичні голоси. Серед кореспондентів поширилися також здогадки, що Мойніген шукає розголосу, бо він правдоподібно заінтересований номінацією Демократичної партії на становище сенатора, з Нью-Йоркського стейту, маючи замір кандидувати проти консервативного республіканця сенатора Джеймса Л. Баклі.

„В Іркутську люди думають про війну з Китаєм“ — каже недавній мешканець того міста

Тель Авів, Ізраїль. — В. Азбель, колишній студент Іркутського медичного Інституту, якому у другій половині 1975 р. вдалося одержати візу на виїзд до Ізраїлю, опублікував в жітському журналі «Нью-Джорнал» свої спогади про Сибір, а зокрема про велике сибірське місто Іркутськ. Азбель між іншим пише: «В Іркутську сильно розвинена шпигуноманія. Якщо японський турист, а таких там чимраз більше, сфотографував вулицю із стареньким перекошеним будинком (таким в цьому місті багато), то він не інше як шпигун. Орган КГБ переводить окремий вишкіл з летуна і стюардеса. Їх попереджують, що коли чужинець має фотоапарат в літаку, то його не можна залишати самого „без опіки“, бо він може сфотографувати летовище або інший важливий об'єкт. Урядові чиновники особливо розпалюють ненависть серед населення до китайців. В наслідок цієї невпийної пропаганди у сибіряків склалася думка, що Китай готов кожної хвилини напасти на СССР, при чому одною з пер-

ших жертв нападу буде Іркутськ. Мешканці Східного Сибіру знають, — продовжує розповідати В. Азбель, — що на кордоні неспокійно. Щодня залізницею їдуть на Схід поїзди з військовою технікою. Часто у зворотному напрямі вони везуть на платформі блашані домовини. Особливо багато було вбитих у квітні 1974 р. Тоді прихилили до Іркутська занотовані труни, яких не вільно було розкривати родичам. Бої відбувалися десь на кордоні Китаю і Монголії. Тоді мабуть загинуло багато советських воїнів і всі чекали, що советська, китайська чи інша преса повідомить про це, але все було поминено мовчанням. В Іркутську всі певні, що війни з Китаєм не уникнути».

В. Азбель згадує у своїй розповіді також про дуже трудно економічну ситуацію міста. Рідко коли в магазинах продають м'ясо, яйця, молоко. Дуже гостро стоїть проблема з одягом. Найбільше є горілки, і хоч на неї ціни підвищили, люди з кожним роком п'ють її все більше.

Український Ансамбль з Пряшева відбуває турне в Західній Європі

Зігем, Німеччина (Й. Сірков). — Під сучасну пору в Західній Європі перебувають члени Підкарпатського Українського Народного Ансамблю із Пряшева (Чехо-Словаччина). Розпочавши своє турне концертом у Швайцарському місті Вінтертур (6 січня), вони переїхали у Федеративну Республіку Німеччину, де відбулася більша частина їхніх виступів. Після Західної Німеччини, на них чекають концерти у Франції, Голландії та Австрії, де закінчать своє турне 12-го лютого.

Німецький менеджер адоволенний ними, бо зробив з ними угоду вже про висту-

МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ ПРОХАЄ ВСЕЛЕНСЬКОГО ПАТРІАРХА ВИСТУПИТИ В ОБОРОНІ О. В. РОМАНЮКА

Бавид Брук. — З Митрополитом Канцелярії Української Православної Церкви в ЗСА інформують, що першою цією Церквою, її Митрополитом Владиком Мстиславом, звернувся окремим листом до Вселенського Патріарха Димитрія I, прохаючи його виступити в обороні о. Василія Романюка та „інших мучеників за Христа в поневоленій Україні“. В листі Владика Мстислава до Вселенського Патріарха, датованому 21-го січня ц. р., м. ін. сказано:

о. Василь Романюк

Ваша Святість, милостивий Батьку й дорогий найвищий Архипастирю Вселенської Православної Церкви!

988 років тому, за Святого Великого Князя Київського Володимиром, Русь, Україна прийняла Віру Христову, віддаючи водночас себе під опіку Вселенського Архирея — Православного Патріарха святого міста Царгороду. Сповнилося тоді пророче благослов'я Апостола Андрія Первозванного, що на горах Київських засяє світло Христової Науки, яке й просвітить інші на ріді Сходу. Цю почесну місію виконав український народ з честю й на славу Святого Православ'я.

Як Св. Апостоли й інші перші послідники Христа, так і український народ, шлях служіння Христові скропив кров'ю своїх мучеників. Про тернистий шлях служіння Христові

українського народу свідчать: — історія останнього тисячоліття українського народу та аналі Вселенського Патріархії.

Однак, повне катаклізмів ХХ століття поставило все людство, зокрема ж його християнську частину, перед найтяжчим іспитом. До цього іспиту став першим побожний православний український народ. На протязі останнього тисячоліття склав він на вістар оборони Правди Христової на землі найбільшу жертву: — життя мільйонів мучеників і страдників Християнської України. Голос тих страдників лунає із їхньої могили по сьогодні. Скерований він до нас усіх, що з волі Божого Провидіння перебуваємо у вільному світі та маємо повну змогу і почесний обов'язок бути свідками Христові й мученикам за Нього.

Благальний голос теперішніх українських страдників (Закінчення на стор. 4-й)

Конгресмен Джеймс Делейні вітає Леоніда Плюща на волі

Вашингтон. — Конгресмен Джеймс Делейні щиро привітав і висловив свій подив для українського математика Леоніда Плюща, який розпочав своє життя на волі, після майже трирічного перебування в советському психіатричному заведенні. Конгресмен Дж. Делейні був одним з тих, які активно включилися в кампанію звільнення Леоніда Плюща. В січні 1975 р. Делейні предлажив був в Конгресі ЗСА спільну резолюцію, яка закликала президента Форда зобов'язати все можливе, щоб заставити советський уряд звільнити Леоніда Плюща і Валентина Мороза та дозволити їм і їхнім родинам емігрувати на Захід. «Плющ, 36-річний математик, — говорить в окремому пресовому повідомленні конгресмена Дж. Делейні, — привітав до Відня із своєю дружиною Тетяною і двома синами. Він все ще знаходить під впливом „ліків“, які йому давали советські ліка-

рі. Плющ висловився останньо проти засудів численних інших дисидентів».

Конгресмен Джеймс Делейні звернувся тепер до президента Форда з проханням поробити старання для звільнення Валентина Мороза. У відповідь конгресмен одержав з Державного департаменту офіційний лист, у якому пишеться, що „уряд Совєтського Союзу не визнає заходів чужих амбасад, які відносяться до справ советських громадян, але, ми користуємося з багатьох нагод, переказали советському урядові становище американської публічної опінії до проблеми людських прав”.

Користаючи з нагоди 58-ї Річниці Української Державності, конгресмен Делейні переслав українському народові і його вітці в ЗСА щирі привітання, закликаючи при тому Президента проголосувати 22-го січня Днем Української Незалежності — сказано в пресовому повідомленні.

Комітет Оборони Мороза у Філадельфії організує фонди для Плюща

Філадельфія. — Місцевий Комітет Оборони Валентина Мороза, відомий із своїх численних акцій в обороні людських прав, проявив ще одну ініціативу, відносячи банковеkonto в місцевій кредитівці на допомогу Леонідові Плющеві і його родині. Як відомо, подібну збірку фондів для Леоніда Плюща і його родини проголосив уже Секретаріат СКВУ, покликаючи для тієї цілі окремий Комітет, що його очолює Владика Мстислав, Митрополит УПЦеркви в ЗСА. Відносячиkonto Комітету Оборони Мороза у Філадельфії, що його очолює Уляна Мазуркевич, а членами якого є переважно молоді жінки-матері, склав перший даток в сумі 1,000 доларів. Про цю акцію Ко-

мітет повідомив Міжнародну Лігу Математиків в Парижі, організацію яка займається під цю пору родиною Плюща.

У зверненні до української громади Комітет закликає до добровільних внесків на банковеkonto Леоніда і Тетяни Плющів, з якого тільки вони самі можуть вибрати гроші на свої потреби. Число банковогоkonto — 3900 і на нього можна складати датки, висилаючи чеків або грошові перекази до: Self-Reliance Credit Union, Plushch Fund, 4814 N. Broad Street, Philadelphia, Pa. 19141. Konto буде відкрито тільки обмежений час, а звіт Комітет висилатиме періодично до української преси. Внески можна віднаслати від оподаткування.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ У ФІНКСІ

Роковини проголошення державної незалежності і суверенитету Української Народної Республіки в Києві 22-го січня 1918-го року з кожним роком більше і повніше стають справжнім всенародним святом Української Незалежності. В Америці, охоплюючи поступово все більше громад і все більше людей від бережжя Атлантики на схід до бережжя Тихого океану на заході, про що широко інформують місцеві американські газети. Довшу інформацію про таке святкування Дня Української Незалежності 22-го січня ц. р. у Фінксі підбилює і цю фотознімку з підписання прокламації Дня Української Незалежності посадином Фінксу, Джозефом Сомбером, який передає підписану прокламацію парохів місцевій українській католицькій церкві св. Петра і Павла, о. Іванові Векелю, в привітальній дівчат (на фото зліва): Христині Геремеш, Алії Мельник, Ірині Фуґа та Романи Іванців. За ними стоять д-р Іван Кунаш та диригент церковного хору Степан Зуга.

ФОНД ВИДАННЯ СПАДЩИНИ Б. КРАВЦЕВА

(Замість квітів на його могилу)
Список, ч. 3.

Христя Навроцька	\$ 10.00
Тетяна і Володимир Богачевські	25.00
М. Кознарьська	50.00
Іванна Савицька	25.00
Петро Шарко	20.00
Олена і Павло Турули	20.00
Ксея Клодницька	10.00
Андрій Баранник	5.00
Олександр Смал	50.00
Ліля і Стефанія Карапінки	25.00
Марія і Петро Турчин	20.00
Володимир Душник	25.00
Віра і Зенон Леґедзи	20.00
Працівники Укр. Відділу "Голосу Америки"	155.00
Ірина і Михайло Морози	10.00
Марія і Володимир Барагури	10.00

Разом: \$ 480.00

Попередньо проголошено \$ 1,951.00

Разом досі \$ 2,431.00

Список ч. 4.

Пожертви мешканців Золотої Осені в Керґонсконі

Д-р Петро Яців	\$ 5.00
Д-р В. Вабій	20.00
Ірена Загалак	5.00
М. Марені	5.00
Д-р Роман Яців	10.00
Пилип Оприск	10.00
Д-р Богдан Кондра	10.00
Григорій Першинь	10.00
Андрій Тхір	50.00
Іван Коровицький	10.00
Теодор Шмотолоха	5.00
О. Денисенко	5.00
Ярослав Салук	10.00

Разом: \$ 155.00

Попередньо проголошено \$ 2,431.00

Разом досі \$ 2,586.00

СОЮЗОВЦІ!

ПРИДБАВАННЯ 400 НОВИХ ЧЛЕНІВ — ЦЕ
МЕТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СО-
ЮЗУ В СІЧНІ. ВКЛЮЧІТЬСЯ У ЧЛЕН-
СЬКУ КАМПАНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ОСЯГ-
НУТИ ЦЮ МЕТУ

УКРАЇНСЬКИЙ КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ
200-РІЧЧЯ АМЕРИКИ

Повідомляємо всі українські установи і організації, що

в суботу, 31-го січня 1976 р.

в приміщенні

УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

при 79-й вулиці ч. 2 в НЬО ЙОРКУ

— відбудеться —

о год. 3-ій по полудні

ГРОМАДСЬКА НАРАДА
ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ
ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
В ЗСА

з таким порядком наради:

1. Відкриття і з'ясування цілей Народи — ІОСИП ЛІСОГІР
2. Що далі? — ЯРОСЛАВ ГАЙВАС
3. Публікації, їх ціль і значення — СВІГЕН ФЕДОРЕНКО
4. Участь української молоді в громадському житті — СВІГЕН ГАЙВАС, ІГОР ДІЛЮГА
5. Український Тиждень у Вашингтоні — СТЕПАН КУРІЛАС
6. Мобілізація засобів — ІВАН ВІННИК
7. Дискусія і висновки — ІВАН БАЗАРКО
8. Заключні висновки — ІВАН БАЗАРКО

ПРЕЗИДІУМ КОМІТЕТУ

Іосип Лісогір

Ярослав Гайвас

Іван Вінник

Іван Базарко

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО І. Т. ШЕВЧЕНКА в США

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

проф. д-ра П. Ковалева

закликає викладачів і студентів славистики, учителів і студентів шкільної української мови, бібліотекарів, власників приватних книгозбірень та всіх любителів української мови, придати люксово видані в твердій обкладинці праці нашого визначного мовознавця:

1. Українська мова \$5.00
2. Слов'янські фонетики 6.00
3. Лексичний фонд укр. мови, том 1-ий 8.00
4. Лексичний фонд укр. мови, том 2-ий 6.00
5. Основи формування укр. мови 6.00
6. Вступ до історії сх. слов'янських мов 6.00
7. Молитовник-Службеник, пам'ятка 14 ст. 5.00

Також в м'якій обкладинці:

8. Український наголос 1.00
9. Мистецтво слова 2.00
10. Проблема словосполучень 1.50
11. Як правильно будувати фразу, 2-ге вид. .50
12. Чистота і правильність укр. мови, 2-ге вид. 1.00
13. Різери — Доповіді, ч. 29, 31, 33 разом 3.00
14. Славистика, ч. 20, 29 разом 1.50
15. Проблема слов'янського консонантизму .50

Кожний, хто замовить всі перелічені книжки вартості \$52.00, дістане їх лише за \$35.00, залучивши чек чи поштовий переказ на цю суму.

Увесь прибуток з продажу цих книжок призначений для ФОНДУ видання недрукованої спадщини проф. П. Ковалева, зокрема "Української фрази" на 676 стор. Добровільні пожертви на ФОНДУ (Tax Deductible) і замовлення на книжки просимо слати на адресу: SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC. 302-304 West 13th Street, New York, N.Y. 10014

АМЕРИКА — ВЕРХІВ'Я
СВІТУ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

раїнам, варто кожному, "відкрити Америку" — це провідну країну світу і, зрозуміти ідеали нашого часу, розгорнути свої велетенські можливості і стримати до вершини — удосконалення і користі з нашого життя для себе і для України.

Моя юна супутниця Віра,

— молода українка, теж сподобала Америку. Її захоп-

лювали Бродвей, Таймс Сквер, реклами і світла, світові слави фільмів аттракцій, рух і життя на вулицях Нью Йорку, чи може ще щось, що викликало в душі молоді українці бажання приїхати сюди знову і сказати мені з милою усмішкою: — Я люблю Нью Йорк! Америка — чудовий край!

Грудень 1975 р.

Українська мистецька
виставка в "американському
морі"

В неділю, 28-го вересня ц. р., у приміщенні Маммського університету, в Оксфорді, Огайо, відбулося відкриття чотиритижневої виставки праць української мисткині Аки Перейми. Оксфорд це мале містечко, віддалене на не цілу годину їзди від Синсінаті, у південно-західному кутку Огайо.

Випадає в книгу гостей, не знаєте звідки починати. Неначе на балконах, з одного боку залі розміщено експонати українського народного мистецтва, які є власністю університету. Мисткиня з розумом пов'язала свою виставку з виставкою цієї колекції, яку заступила п. Пратт під час подорожей зі своїми студентами, мистецтва по східній Європі ще в 1930-1939 роках і подарувала університетові. Між іншим, до часу цієї виставки, ті експонати виспано, під культурано Польщі і завдяки нашій мисткині їх зидентифіковано, як українські. На час виставки Аки Перейми давала до цієї колекції своїх 66 вишиваних рушників і 3 вишивані сорочки, а також комплект писанок одного зору в різних стадіях розвитку для ілюстрації процесу продукції писанки. По-скільки велика частина виспаних праць Аки Перейми носила український характер і мотиви, цей куток України влучно доповнював її виставку і символічно ідентифікував її національну приналежність.

Сама виставка Аки Перейми включала праці, що свідчили про широкий діапазон її таланту і творчості: килими, дерев'яні і металеві скульптури, акварелі, олійні картини, гранітові плити і керамічні посудини.

Виставлені килими виконані гачком на кили в 1971 р., один 5 x 28', а другий 4x28'. На них узори базовані на образах мисткині. Це — "Весняні птахи" і "Свято — Іванська Ніч".

Чотири олійні картини, розміром 6 x 4 кожна, зображає писанки: Весняні води (1965), Весняні вітри (1967), Божа ручка (1967), Фейсик (1969). Іншого напрямку є олія "Адам і Ева" (1965), розміром 24 x 18, де обидвоє тримають яблуко, бо на думку мисткині, "обидвоє рівно винні".

"Студії на скульптуру" — це 12 акварель, звичайно чорні з білим, яких п'ять, "є більше для інформації, як на показ". Іншого роду є 24 акварелі (24 x 18' кожна). Це символічно-загадкові праці з такими головними елементами, як дубові листки, вода,

вікно, павук і "дивні нелогічні перспективи". Крім того, кожна з цих композицій включає писанку. Вони виставлені серіями — групами під збірними назвами, напр. "Жертви для померлих", "Жертви для живих" і т. п. Акварелі і чорнило "Мати Божа" в "вишиваному стилі" (1964). Це цікава праця наскрізь українська: українська жінка, вишиваний рушник, полумиски, вишивані строї — усе наче скопійоване з українських народних матеріалів. Мабуть, щоб глядачі зрозуміли глибоке призначення мисткині до своїх предків, побіч цього образу вона помістила фотографії своїх діда й баби. Розміщені навколо миски, наче напірешники, декорують "Мати Божа".

15 керамічних посудів з червоної глини з чорними зображеннями також базовані на українських народних фолклорах. Зображення включають риби, когутки, барани, дубові листки і т. п.

Три ліплені дерев'яні, висічені скульптури (дві довжини 8 а одна 3) мистичного характеру. Їх ціль — охоронити людей від злого. Сім металевих скульптур сталі, нержавіючої сталі, алюмінію, покриті кадмієм і т. п. Деякі скульптури складаються з двох, а то й трьох частин. Дві скульптури з заліза, що ржавіє, але розкладається. Найбільша тут виставлена скульптура — це "Драбина Якова" (1963), 15 x 4'. Її нижня частина зі сталі а горішня блискавка з алюмінію. "Хрест" — це скульптура 3 x 8, неначе промікт на нагробній камінь. Цікавими також були три т. зв. "скульптури знайдених речей".

Щоб привітати 200-ліття Америки, мисткиня включила в виставку дві гранітові плити. На одній (24 x 18) американський орел тримає українську писанку, а на другій (40 x 8) — американська пшениця.

Хоч у цих оцінках небагато українців, вони знають, дружно співзвучно і зустрічаються при різних нагодах. Так і цим разом. Щоб привітати і ушанувати мисткиню, по відкритті зійшлися в п-ва Коханів на зустріч присутній українці та деякі американці — близькі приятелі п-ва Перейми. Д-р Іван Кохан, професор Маммського університету, і Тетяна Кохан щиро всіх прийняли. За закускою, розмовами і піснями час скоро проминув гурткою українців — приятелів, до пізньої ночі.

З. Л. Мельник

Український Народний Союз

ПРОГЛОШУЄ

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ
ПОТРЕБУЮЧИМ СТУДЕНТАМ
НА АКАДЕМІЧНИЙ РІК 1976-77

Стипендії будуть призначені Стипендією Комісією УНСОЮЗУ студентам визнаних університетів і коледжів, які є членами УНСОЮЗУ щонайменше два роки, на основі:

1. Фінансової потреби;
2. Студійних досягнень (оцінок);
3. Активності в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендії, на формулярах, що їх можна набути в Головній Канцелярії УНСОЮЗУ, слід вносити до 31-го березня 1976 року на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Тиждень Українського Пласту
в Торонті

Пластова Станція у Торонті влаштувала цікаву імпрезу, а радше серію імпрез, які передішли пластову доміну, ніби чарівною паличкою, з буденної на святочну, чистеньку, зі стінами свіжо помалюваними, підлогами вимитими, кімнатами оригінально і естетично удекорованими. Який чародійник перетворив порог пластової домішки?

Афіша "Тиждень Українського Пласту" зрушила з дрімоти усіх! Чия кімната буде найкраща? Чия програма найцікавіша? Чиє добре діло, чий пластовий постава?

Тиждень Українського Пласту офіційно відкрито по св. Літургії в неділю, 28-го жовтня, про участі всіх 4-ох улаїв, (новатство, юнацтво, старше пластуство і сениорат), та Пластової Станції Старшини. Хоча вже в суботу, 25-го було відкрито новий сходинок для батьків і гостей в пластовій домішці.

А в понеділок, "Вечір юнацтва". З переглядом юнацьких кімнат, де годі було нагородити котрийсь куринь, бо всі кімнати не тільки блищали чистотою, але й вітали гостей усміхненим юнацтвом та помисловими "куринь декораторів". Добре підготований юнацький панель (11-ий куринь) висловив цікаві думки на теми: Як треба спростувати неправдиві інформації про Україну, що їх одна в Пласті і що ім Пласт дає. Весела ватра в присутності понад 150 юначок і юнаків створили оптимістичний настрій.

У вівторок був "Вечір старшого пластуства", який, мабуть з причин студії, не випав надто успішно. В середу велика зала пластової домішки, "тріщала". Сениорат, Пластпрят, гості, всі нетерпеливо чекали на панель, в якій брали участь; о. декан І. Сиротинський (Пласт і церква), мгр Я. Зорич (Пласт і школа), мгр І. Виницька (Пласт і хата) та д-р Ю. Даревич (Пласт і громада). На вечорі висловлено багато різних думок, з пропозицією зробити резюме, яке могло б допомогти у дальшій виховній праці.

Перед панелем присутні мали нагоду налюбуватися помисловістю юнацтва, оглядаючи їхні кімнати, побувати в деяких кімнатах на показі прозірок куринних таборок, та шукати шаста, чи то грувати "на базарі", з доходу на Енциклопедію Українознавства (Кіш юначок, протягом кількох років, заробив на ту ціль 12.000.00 доларів!). По панелі і сердечно-гарячі вимови думок, можна було напийтися кави, з печивом, яку приготували пані з Пластпряті.

У четвер, "Вечір сениорів" дав нагоду сениорам зійтись, та черговий раз обговорити завдання сениорату. У п'ятницю старше юнацтво гостило у себе етнічних скавтів. Вечір був наскрізь позитивний, бо присмогло було бачити захоплення неукраїнців нашою молоддю. Гостями були, коло 50 скавтів: литовців, лотиськів, поляків та мадярів і представник канадського Скавту. Спільна ватра створила дружню атмосферу. А в суботу ще раз "Новадський день", з іншою програмою, і врешті неділя, 2-го листопада. По св. Літургії в церкві св. Володимира (православна) та св. Миколая (українська кат.), Листопадівий Апель з участю коло 400 пластунів та пластунок з відзначеннями, переходили до старших улаїв, тощо, і нарешті, — так довгоочікуваний "Пластовий вечір" в Українському Домі.

Ще довго перед початком кола була майже заповнена. Коло 600 осіб встало до молитви, яку перевів о. С. Гуцуляк, православний капелан Пласту, а зала проспівала пластовий, "Отче Наш", Програмою під час вечері провадила старша пластушка Дарія Шараневич. Станічний, пл. сен. Ярослав Соколик привітав усіх гостей, по-

Оксана Бригун

ВСТУПАНТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗУ!

120.000 жидів покинуло ССР
— каже Борис Шумилін

Москва. — Заступник міністра внутрішніх справ ССР Борис Шумилін в інтерв'ю з кореспондентом советської пресової агенції ТАСС заявив, що від 1948 р. Советський Союз покинуло 120 тис. советських жидів, які раніше виїжджали до Палестини, а потім до Ізраїлю. Шумилін відмовився дискутувати справи дальших планів еміграції советських жидів і людей інших національностей, і не міг відповісти на питання скільки жидів виїхало до інших країн крім Ізраїлю. На Заході вважають, що бодай 40 відсотків советських жидів, одержавши візу до Ізраїлю, туди не поїхали, а виїхали своїм постійним місцем поселення інші країни. В 1975 р. за даними Шумиліна, з ССР виїхало 11.700 советських громадян. Число емігрантів постійно зменшується, — сказав Шумилін, мовляв в наслідок листів, які приходять з закордону, головню з Ізраїлю, і в яких говориться про незавидну долю емігрантів.

Замість квітів на могилу

с.л. п. Ірини Дереш

складає на цдлі НТШ в ЗСА

суму 20.00 доларів

Ірвінгтон, Н. Дж.

Іриней ГЕМИЦЬКИЙ

Замість квітів на могилу нашого Дорогого ЗЕМЛЯКА

б.л. п. Евгена Бялого

на "ЦЕРКВУ В ПОТРЕБІ" зложили:

Прокіп КИСІЛЬ	\$25.00
Осипа і Ерст КУРОВИЦЬКІ	20.00
Зеновія і Іван ВУНДЗЯКІ	20.00
Зеновія і Василь НИКИФОРУКІ	20.00
Оксана БАХТАЛОВСЬКА-ПРИПІЛЕСЬ	10.00
Марія і Осип МОРОЗИ	10.00
Наталія САСНИЧ	10.00
Іван СТАНЕЦЬКИЙ	10.00

Гроші передано на руки Блаженнішого Патріярха Йосифа Першого.

Родині Покійного висловлюємо щире співчуття.

ПОДЯКА

На самий Свят-Вечір Різдва Христового року Божого 1975, по короткій недугі відійшов у Вічність наш Дорогий та Незабутній МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ та ПРАДІДУСЬ

блаженної пам'яті

АНТІН ЧАЙКОВСЬКИЙ

Коханий наші закінчив залицянок станції та Інспектор Дирекції Залізничної у Львові, г'язень Доміа, мистець-малар, народжений 25-го травня 1884 року у Львові, західній Україні, людина глибокого серця та високої товариської культури.

Спопнені глибокого смутку, хочемо тим шляхом висловити з глибини серця подяку Тим Усім, що мимомовно часу взяли частинну участь в Панахиді та похоронах.

В першій мірі дякуємо Пресвященному Владиці Василеві Листовиці та Висхідній отцям о. шамбелянів Мисролаві Харні, о. шамбелянів Робертowi Москалеві, о. радників Василю Головинському, о. Т. Салокві та о. М. Салові за звання своєю участю Панахиди та похоронів.

Особливу подяку висловлюємо р. шамбелянові Мисролаві Харні за чудову та зворушливу проповідь під час похоронної відправи в катедрі Непорочного Зачаття у Філадельфії та його участь в похоронах, мимомовно недужого стану.

Дякуємо також усім Промовцям на поминках за їх теплі слова та щирі слова про Покійного. Особливо щиро дякуємо д-рові Я. Яримовичеві за лікарську опіку над Покійним, яка переконала поза межі його професійних обов'язків.

Наша подяка була б не повна, коли б ми не поминали Управу Осіді Вознесіння та П. мешканців, а особливо нашу Станіславшу Шулу та пані мгр В. Стефанішинна за їх віддану опіку над Покієм та його Дружиною до останніх хвилин його життя.

Дякуємо ще раз цдлій Українській Громаді у Філадельфії та поза нею, за численну участь в Панахиді, похоронах та поминках у Сестер Васильянок на Факс Чейсі. Дякуємо Приятелям та Членам нашої родини за допомогу в похоронній принаїтї, а також похоронною заведенню М. Насевича за справне улаштування похоронів.

Нехай Всевисшій нагородить Вас усіх сторицею!

МИХАЙЛИНА ЧАЙКОВСЬКА, дружина

АЛЕКСАНДРА ЯЦКЕВИЧА, дочка

ІРЕНА СЕНЬКІВСЬКА, дочка

З глибоким смутком повідомляємо Українське Громадянство про смерть

ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА

БЛ. П.

МИКОЛИ ПОНЕДІЛКА

що стався 25-го січня ц. р.

Покійний щедрою рукою, словом і друком ширив любов до українського письменства, до нашої рідної української мови.

Хай буде Ному річна пам'ять між нами!

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

"СЛОВО" в КАНАДІ

28. ЛЮТОГО 1976

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК

дня 28-го лютого 1976, в головній балейні за лі The Hotel Roosevelt в Нью Йорку

Квитки вступу до набуття в Нью Йорку: АЕКА, 48 Е. 7th St. — GR 3-3550;

ЕКО, 145 — 2nd Avenue — AL 4-0888.

на ТРАДИЦІЙНИХ

ВЕЧЕРНИХ

"ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

Madison Avenue & 45th Street, New York, N.Y.)

Оркестра: Б. Гіриак

Співають: І. РАКОВСЬКИЙ і М. ШКАРКО

Зголошення БП. Дебютанток приймає Mrs. IVANNA HANKEVYCH

95 Beverly Road, Yonkers, N.Y. 10710

Тел.: (914) GR 6-9227

